

Pukinmäki-seura
Bocksbacka-sällskapet ry.

* Perustettu 1978 *

10.12.2023

Mielipide Pukinmäenrannan uuden asuinalueen luonnoksiin

Pukinmäen kaupunginosan asukasmäärää pyritään uudella rakentamishankkeella kasvattamaan nykyisestä peräti 3300–4500 asukkaalla, kerrottiin yleisötilaisuudessa 29.11.2023. Kun asukkaita on nyt noin 8600, kasvu olisi laajimmillaan jopa 50 prosenttia.

Kolmen mahdollisen suunnitelmaluonnoksen äärellä ainakin muutamilla pukinmäkeläisillä tulevat väistämättä mieleen entisen asemakaavapäällikön Lars Hedmanin vakavat sanat vuonna 1990. Hän kuvaili tuolloin Pukinmäki-seuran tilaisuudessa edeltäneiden vuosien huomattavan voimakasta rakentamisvaihetta. Hänen hieman katuvankuuloisen arvionsa mukaan kaupunginosassa oli koettu ”ehkä hiukan liian raju vaihe”.

Tuon liian rajun vaiheen muutamia muistomerkit, kookkaat, suoraviivaisen kömpelöt ja jyryt punatiiliset kerrostalolaatikat muistuttavat edelleen tuosta kiivaasta rakentamisen vaiheesta. Silmä on toki joutunut näiden kerrostalojen maisemaan tottumaan, ja luontokin on kasvaneilla puilla ja pensailla siinä hieman pehmentäen auttanut. Asukasmäärän lähes hallitsemattomaan, nopeaan kasvuun liittyi tuolloin lukuisia ongelmia, palvelutason riittävyydestä alkaen. Uutta, samanlaista ”hiukan liian rajua vaihetta” eivät asukkaat ilmiselvästi toivo, se kuului yleisötilaisuuden puheenvuoroissa ja näkyi kommenttilapuissa.

Kotiseutuyhdistyksenä joudumme lähtökohtaisesti suhtautumaan edelleen torjuvasti hankkeisiin, joilla pyritään liian radikaalisti muuttamaan Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman, suojeltujen niittyalueiden ja Helsinki-puiston luonnetta rikkomalla sitä tavalla taikka toisella. Näkemyksemme ei ole äkisti keksitty. Se pohjautuu yli neljän vuosikymmenen mittaiseen, kokonaisvaltaiseen kotiseutumme kehittämisen hahmottamiseen.

Tilannetta ei tässä suunnitteluvaiheessa kovin paljoa muuta se, että joillekin erikseen harkittaville entisille peltoalueille voisi rakentamispaineen viime hädässä, harkiten ja hosumatta, sovitella kaupunginosaa täydentävää rakentamista, esimerkiksi pientalojen kokonaisuuksia, vähän kerrassaan. Siten ne myös saattaisivat niveltä paremmin nykyisen kaupunginosan rakenteeseen. Siihen näemme kolmessa ehdotuksessa joitakin, mahdollisesti hyvinkin toimivia mahdollisuuksia. Aikaperspektiivi ei yleisötilaisuudessa tarkemmin hahmottunut. Jokin kiire ja levottomuus paistoi esittelijöiden puheenvuoroissa. Rakentamisen ja väestönkasvun mittasuhte olisi toisenlainen ja ymmärrettävämpi, jos viitattaisiin esimerkiksi kehitykseen 2030-lukuun mennessä.

Vain hivenen kärjistäen voi luonnehtia, etteivät hankkeen kolme esiteltyä erilaista kokonaisvaihtoehtoa merkitse niinkään yhdyskunnan täydennysrakentamista, vaan melkein uuden kaupunginosan muodostamista, tunkemalla kerros-, rivi- ja pientalojen sankka vyöhyke Pukinmäen länsilaidan metsäisten harjanteiden ja Helsinki-puiston sekä jokirannan väliin. Uutta väestöä tukevaa palvelurakentamista sisältyy suunnitelmiin.

Muistutamme tässäkin, että kaikkea maisemallista tilaa ei ole välttämätöntä rakentaa täyteen kerrostaloja, rivitaloja, pientaloja tai liiketiloja. Kaupunkilainenkin ihminen tarvitsee edelleen tilaa hengittää, tilaa katsella ympärilleen, tilaa nauttia moninaisin tavoin luonnon tarjoamista virkistysmahdollisuuksista. Pelkästään Pukinmäenkaaren siirtoajatukset (vaihtoehdot 2 ja 3) lähemmäs jokea merkitsisivät huomattavaa ja samalla peruuttamatonta muutosta nykyiseen, todella historialliseen ranta- ja niittymaisemaan.

Emme näe mitään kolmesta vaihtoehdosta yksittäisenä, luontevana lähtökohtana. Paikallisten asukkaiden ja karttapiirroksia sekä tehokkuutta katsovien suunnittelijoiden näkökulmaero on ilmeinen. Siinä, mikä on ”merkittävä määrä” maisemallista, edelleen jäljelle jäävää näkymää, juuri siinä ovat asukkaat todellakin kokemusasiatuntijoita, omien virkistysalueittensa ja tutun luonnon aktiivisia hyödyntäjiä.

Tässäkin on syytä toistaa pelkomme: suunnitellulla uuden asuntoalueen rakentamisella kotipaikkakuntamme menettäisi jokilaakson puolella jotain aivan olennaista sen omasta ilmeestä, luonnonläheisyydestä, liikunnan ja virkistykseen mahdollisuuksista sekä siitä avaruuden ja väljyyden tunteesta, joka yhdessä niittyjen, uimarantojen, matonpesupaikan, viljelypalstojen sekä Pakilan puolen matalan siirtolapuutarha-alueen kanssa muodostuu. Sitä ainutlaatuista Helsinki-puiston kokonaisilmettä haluamme omalta kohdaltamme varjella.

Nähdyn, edelleen hieman epäselvän pikselikartan mukaan kaava-alue näyttäisi ulottuvan aikoinaan huolella suunnitellun Helsinki-puiston alueelle sen yleistä ideaa rikkoen. Lisäksi rakentamisen alle vaikuttaisi joutuvan myös osa kaupungin omilla päätöksillään varjelemaa niittyverkostoa. Viime vuosina on jokainen alkanut ymmärtää entistä paremmin luonnonniittyjen ja pölyttäjien merkityksen.

Laajan, tuhansien asukkaiden kerrostaloalueen rakentaminen heijastuisi väistämättä myös tarpeena avata uusia liikenneväyliä ja ajoyhteyksiä läpikulkuliikenteelle nykyhetkellä varsin hiljaisiin ja rauhallisiin asuinkortteleihin. Muutos olisi peruuttamaton. Pukinmäenkaaren keskeinen ja toimiva ajatus on juuri se, että kaupunginosan halki kulkeva liikenne vähenisi ja asumisviihtyvyyttä lisääntyisi. Huomattava osa liikenteestä ohjautuu Tapaninvainion suuntaan, Pukinmäen ohitse.

Muutamien ikimuistoisten ja viihtyisien metsäpolkujen kohtalokin askarruttaa mahdollisen rakentamisen yhteydessä. Voimakas asukasmäärän kasvu heijastuisi väistämättä myös lähimetsien kulutuksen lisääntymiseen, vaikka niitä kuinka pyrittäisiinkin suojelemaan toiveikkain sanavalinnoin. Harjanteiden hahmometsät menettäisivät korkeiden kerrostalojen taustana maisemallista merkitystään.

Suunnitelmassa on myönteisiäkin yksityiskohtia. Pidämme edelleen hyvänä sitä, että kaava-alueen pohjoislaidalla suunniteltaisiin kevyen liikenteen väylää, joka menisi siltana joen yli. Toinen silta etelämpänä vaikuttaa tarpeettomalta. Toistamme tässäkin aiemmin mainitun kantamme, että tuohon kaava-alueen pohjoislaidalle ja Pukinmäenkaaren varteen ei sovi kaukaisessa tulevaisuudessakaan Jokeri 2-joukkoliikennereitti. Sen jatko kulkisi Malmin sairaalan luota paremmin nykyistä katuverkkoa noudatellen pohjoiseen ja sitten Keravanjoen haaran kohdalla jokialueen yli eteenpäin.

Kotiseutuyhdistyksessämme on ollut perinteisesti ymmärrystä sille, että Jokipellontien jatkeen eteläpuolelle, Pukinmäenkaaren ja asuinrakennusten väliselle alueelle, voisi harkita jotain liike- ja toimitilarakentamista. Sen sijaan Pukinmäenkaaren toiselle puolelle alueen eteläosassa emme kaipaa rannan tuntumaan nykyisten tarjolla olevien mahdollisuuksien lisäksi enempää rakentamista.

Toistamme myös meluntorjuntaan liittyvät näkökohdat. Niissä on kehittämis-sana todellakin paikallaan. Se koskee koko Pukinmäen aluetta kehätien varrella. Lisäksi vielä kaupunginosan halkaisevan pääradan junaliikenteen aiheuttamat äänet ja maankamaran tärinä ovat oma kehittämisen arvoinen lukunsa.

Pukinmäki-seura – Bocksbacka-sällskapet ry

Seppo Hölttä
puheenjohtaja

Tero Tuomisto
sihteeri